

Keuze afrekensystematiek maatwerkvoorziening Individuele Begeleiding

Sociale Dienst Drechtsteden, 4-11-2025

De SDD is voornemens om bij de nieuwe contracten voor Individuele Begeleiding voor prestatiefinanciering (PxQ) als afrekensystematiek te kiezen. Dit houdt in dat uitsluitend de daadwerkelijk geleverde minuten of uren begeleiding kunnen worden gedeclareerd tegen het tarief dat hoort bij het betreffende product.

In de nieuwe werkwijze wordt in de indicatie expliciet het aantal te leveren minuten of uren per maand¹ opgenomen, en aanbieders zijn verplicht deze daadwerkelijk te leveren. Deze werkwijze is in lijn met uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over het rechtszekerheidsbeginsel, waarin is vastgesteld dat cliënten recht hebben op duidelijkheid over de omvang van de toegekende begeleiding in concrete tijdseenheden. Ongeacht de gehanteerde afrekensystematiek is dit een fundamentele koerswijziging ten opzichte van de huidige praktijk van resultaatfinanciering, waarbij aanbieders niet gebonden zijn aan een vast aantal uren/minuten en declaratie mogelijk is bij onderbrekingen tot vier weken.

PxQ sluit het beste aan bij de nieuwe juridische eisen

Met het rechtszekerheidsbeginsel én de iStandaarden (ook een wettelijke verplichting voor zowel de SDD als de aanbieder) als uitgangspunt is P*Q de meest passende vorm van financiering voor aanbieders. Het vergroot daarmee bovendien de uitvoerbaarheid van het leveren van de geïndiceerde uren – een belangrijk streven gezien het rechtszekerheidsbeginsel. Ook biedt het daarbij de benodigde transparantie voor de SDD, aanbieders, accountant en toezichhouders. Kortgezegd: PxQ is de meest passende manier om uitvoering te geven aan de uitspraken van de CRvB.

Toelichting

Waarom financieel de meest passende vorm?

Een randvoorwaarde voor de SDD is om niet af te wijken van de iStandaarden. Afrekenen op basis van een arrangementstarief behoort formeel tot de mogelijkheden, maar uitsluitend in een prestatievariant. Dat betekent: alleen de weken waarin daadwerkelijk geleverd wordt, kunnen worden gedeclareerd. Hiervan afwijken – bijvoorbeeld een week zonder levering toch declareren – is niet toegestaan binnen de iStandaard. Dit maakt arrangementstarieven financieel onaantrekkelijk voor aanbieders.

Een voorbeeld ter illustratie:

Stel: een cliënt heeft recht op 8 uur begeleiding per maand. In week 2 vindt geen begeleiding plaats. Bij arrangementstarieven mag die week – aldus de iStandaarden – niet worden gedeclareerd. De aanbieder moet de uren in week 3 of 4 echter wel compenseren, wegens het rechtszekerheidsbeginsel, zonder dat hier extra financiering tegenover staat (het betreft immers een vast weektarief). Bij PxQ staat er wel financiering tegenover de “extra” uren in week 3 of 4. Er is dus sprake van eerlijke compensatie.

Bovenstaande toont bovendien aan dat P*Q het financieel aantrekkelijk maakt om de geïndiceerde zorg ook daadwerkelijk te leveren; bij arrangementstarieven is dit financieel niet aantrekkelijk. Daarnaast bevordert P*Q op deze wijze ook de flexibiliteit: immers, een aanbieder kan ervoor kiezen om – binnen de periode van een maand – een week niet te begeleiden, zonder dat dit nadelige financiële consequenties heeft.

Daarnaast geldt: bij PxQ is de kans dat de bestede middelen overeenkomen met de feitelijke levering het grootst. Bij arrangementstarieven is die kans kleiner, omdat de Q waarop het tarief is gebaseerd vaak niet

---

¹ Deze keuze is ingegeven door de iStandaarden. De keuze wordt hieronder bij vraag 1 nader toegelicht en zal bovendien aan bod komen tijdens de FOT van 11 november 2025.

overeenkomt met de Q in de indicatie. Dit kan leiden tot over- of onderfinanciering; in het ene geval een risico gedragen door de SDD, in het andere geval door de aanbieder.

De SDD wil juist dat aanbieders betaald worden voor het aantal minuten/uren dat zij – volgens het rechtszekerheidsbeginsel – dienen te leveren. De PxQ-afrekenmethodiek motiveert aanbieders ook financieel om de geïndiceerde begeleiding daadwerkelijk te leveren – een belangrijk streven gezien het rechtszekerheidsbeginsel.

Verwachte vragen vanuit de praktijk

We begrijpen dat deze keuze vragen kan oproepen. Daarom hebben we hieronder alvast een aantal (mogelijke) vragen voorzien van antwoorden, zodat we zoveel mogelijk helderheid kunnen bieden.

1. Waarom een indicatie op het aantal uren per maand en niet op kwartaalbasis of voor de gehele indicatieperiode?

Binnen de iStandaarden zijn twee varianten van prestatiefinanciering toegestaan:

- De indicatie vermeldt het aantal te leveren uren per maand;
- De indicatie vermeldt het totaal voor de hele periode waarvoor de indicatie is afgegeven.

De keuze voor indiceren op het aantal te leveren uren per kwartaal (onze voorkeur) blijkt daarmee helaas niet haalbaar. Dit in overweging nemende kiest de SDD bewust voor de maandvariant. Afrekenen voor de gehele periode brengt risico's met zich mee:

- In combinatie met ons uitgangspunt passend beschikken komt de rechtszekerheid van een cliënt hiermee in het geding: de cliënt heeft recht op duidelijkheid over wat hij/zij ontvangt. Hoe langer de periode, hoe minder duidelijk.
  - Bijv.: "U hebt recht op 240 uur begeleiding in de komende twee jaar" biedt weinig houvast.
- Een aanbieder kan in week 1 voor de hele periode declareren.
- De SDD financiert vooruit, terwijl niet zeker is dat de zorg volledig geleverd wordt;
- Bij uitval of uitstroom moet worden gecrediteerd;
- Tegen het einde van de periode kan er een mismatch zijn tussen indicatie en levering.

Deze situaties acht de SDD onwenselijk, zowel vanuit het perspectief van rechtszekerheid als vanuit beheersbaarheid en verantwoording.

2. Hoe zorgen we binnen de kaders voor de benodigde flexibiliteit?

Door de koerswijziging die voortvloeit uit de uitspraken van de CRvB, is de flexibiliteit in urenindeling – ongeacht de afrekensystematiek – beperkter dan in de huidige praktijk. Gelukkig is de individuele begeleiding in veel gevallen goed planbaar. Uit het HHM-normenkader blijkt dat bij de lichtste drie profielen (behoud- en ontwikkelgericht) de begeleiding meestal, vaak of altijd planbaar is. Alleen bij de zwaarste categorieën (indicaties vanaf vijf uur per week) is de begeleiding doorgaans minder goed planbaar.

Binnen een maand is er ruimte om uren flexibel in te delen, en op- of afschalen is altijd mogelijk wanneer de situatie van de cliënt daarom vraagt. Desondanks erkennen we dat begeleiding in de beginfase intensiever kan zijn, en zullen we in de vervolgfase van het inkoopproces samen met aanbieders verkennen of werkwijzen hierop kunnen worden ingericht.

3. Wat betekent dit voor de administratieve lasten?

Het bijhouden van een urenregistratie is bij de nieuwe inkoop – ongeacht de financieringsvorm – noodzakelijk om aan te (kunnen) tonen dat de geïndiceerde zorg is geleverd. Om de administratieve lasten daarnaast zoveel mogelijk te beperken, sluit de SDD aan bij de iStandaarden, die hier specifiek voor zijn ontwikkeld.

Bij PxQ zijn de administratieve lasten overigens wel hoger dan bij arrangementstarieven, omdat declaraties variabel zijn. Toch wegen deze lasten niet op tegen de nadelen van andere varianten.

4. In hoeverre biedt PxQ voldoende financiële ruimte om onze begeleiding te organiseren?

We willen wederom benadrukken dat PxQ júíst de financieringsvorm is die – gezien veranderende omstandigheden – het meest gunstig is voor aanbieders: aanbieders worden per definitie gecompenseerd voor de uren die zij dienen te leveren, bij arrangementstarieven geldt dat niet.

Daarnaast is het belangrijk om te onderstrepen dat de financiële ruimte voor aanbieders niet primair wordt bepaald door de gekozen afrekensystematiek, maar door de hoogte van de kostprijs. Eventuele zorgen over financiën zijn begrijpelijk, zeker bij een overgang naar een nieuwe systematiek. Daarom wordt de kostprijs met grote zorgvuldigheid en in nauwe samenwerking met aanbieders opgebouwd, zodat deze recht doet aan de inhoud van de begeleiding én uitvoerbaar is in de praktijk.

5. Hoe kunnen we nu nog resultaatgericht werken?

Resultaatgericht indiceren is binnen de huidige juridische kaders niet houdbaar: cliënten moeten vooraf weten op hoeveel zorg zij recht hebben, en die zorg moet aantoonbaar geleverd worden. Daarmee vervallen de belangrijkste voordelen van de huidige werkwijze, zoals flexibiliteit in inzet en minder administratieve lasten. De verschuiving van resultaatfinanciering naar prestatiegerichte financiering kan voelen als een verlies aan financiële ruimte en autonomie. Dat is begrijpelijk. Wij willen benadrukken dat we met deze verandering niets af willen doen aan de inzet en deskundigheid van aanbieders.

De SDD blijft nadrukkelijk inzetten op resultaatgericht werken. In onze visie gaat dat namelijk verder dan de financierings- en indicatievorm. Het gaat om de manier waarop we samen doelen formuleren, monitoren en evalueren. Binnen de wettelijke kaders, willen we die inhoudelijke focus behouden en versterken.

6. Heeft de uitvraag onder aanbieders meegewogen in dit besluit?

In de aanloop naar deze keuze heeft de SDD eerder dit jaar actief input opgehaald bij gecontracteerde aanbieders. Na een tweede uitvraag gaf ongeveer de helft van de aanbieders aan voorkeur te hebben voor het afrekenen via arrangementstarieven en de andere helft voor presentatiefinanciering (met daarbij mogelijk ruimte om onder bepaalde voorwaarden te overschrijden). Deze laatstgenoemde variant was bedacht om de flexibiliteit in de levering te kunnen ondersteunen. In de praktijk blijkt deze optie niet uitvoerbaar: de iStandaard staat niet toe dat de omvang van het gedeclareerde bedrag groter is dan het bedrag dat overeenkomt met de geïndiceerde tijd.

De voorkeur van de andere groep aanbieders voor arrangementstarieven is begrijpelijk en vermoedelijk ook ingegeven door de ervaring met de huidige vorm van outputfinanciering waarbij een onderbreking in levering van korter dan 4 weken kan worden door gedeclareerd. Gedurende het proces is echter duidelijk geworden dat – binnen de geldende juridische kaders en de verplichting om aan te sluiten op de iStandaarden – PxQ in de praktijk de enige houdbare financieringsvorm is. Andere varianten bleken niet verenigbaar met de kaders.

Tot slot

We nodigen aanbieders uit om samen met ons te blijven nadenken over hoe we binnen de kaders flexibel en resultaatgericht kunnen blijven samenwerken. Want goede begeleiding voor de cliënt vraagt niet alleen om juridische borging, maar ook om professionele ruimte, vertrouwen en samenwerking. Dat is waar we ons gezamenlijk voor inzetten.